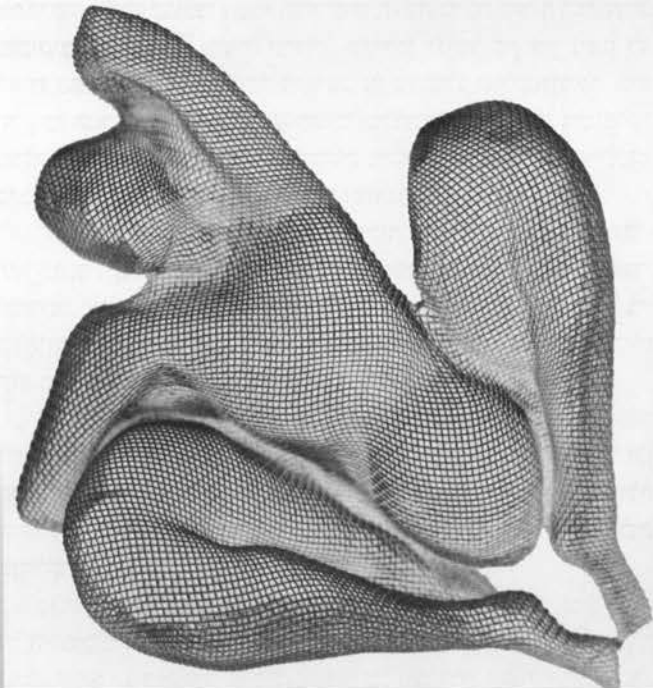

הופכים לפלח חיים לא פחות טעים ועסיסי מהאהבה עצמה. התבוננות זו מבליחה תוך כדי מבט בתמונה של נערה אהובה המהלכת לה בשביל של איזה יישוב כפרי, תמונה שצולמה תוך כדי תנועה, כשרגל שמאל זורוע ימין לפנים, וחיוך תמים של נערה נמתח כלפי הצלם שמולה, שלוכד בצילום שחור-לבן ישן את הרגע החד-פעמי. מה קצת המשמעות שהיית אי פעם, לי, על האדמה (שכה אהבת?). העבר, כמו הממשות שמעבר לאופק, אינו גלוי לעין, אבל בכוחו להתפרץ לתוך ההווה ולהרעיד תשוקה וגעגועים בלב. המעבר הפיזי של הנערה בתמונה מצית במשורר מחשבות על המעבר הקצר של האדם בחצר החיים. מה קצת המשמעות שהיית אי פעם. התמונה כמו "מקפיאה" רגע של חיים, שגם מותה של הדמות המצולמת אין בכוחו להפוך אותו לאין. בספר עשרים ושישה סונטים ושיר או שניים בסגנון חופשי. גנן יודע לכתוב סונטים באורח מגוון, הוא בעל מלאכה מיומן באמנות זו. סונטים רבים בספר נגעו לקבי. גנן שיחק אתי מחבואים, הגם שלא היה בקרבתי שמעתי חילופי דברים בינינו, כאילו פענחתי את הנקודה המדויקת שממנה פרצו אחדות משרותיו. אפשר, שדו-שיח בין משוררים מכיל את הקריאה הפנימית במה שכל אחד מכיר בעצמו. משורר קורא את עצמו תמיד, גם כשהוא קורא את כתבי זולתו. לא פלא שהיו רגעים בהם חשתי שאני יכול להכניס יד לכיס שלו, ולהוציא מילים שיכלו בנסיבות אחרות להיות שלי. ■

פיסול: שולמית הרטל

דן אלבו

סונטים למריאן

משה גנן. סונטים למריאן.
הוצאת עיתון 77. 2008.

מ

תוך שיחות שקיימתי עם המחבר מתברר שמריאן אינה דמות בדויה כלל, אלא אהובה ממשית שהזינה את הבעירה הפואטית שהפכה לספר זה. יש הרואים באהבה, תשוקה למגע עם אחרות, המשיקה לעולמנו ולאופקיו המושגיים והתמד הנוחם המלווה אותה. שכן בלא קיומו של אותו מגע פיזי ומטאפיזי, יכול האושר חיש להפוך לצער. בשיר: כשקולך אשמע, החלב מזכיר את ההשתוקקות הנצחית לאותה שלוה מיתית החרוטה בזיכרון החושי של כל יונק, לאותו מגע מיתי של השפתיים בפטמת אמו, אותו מגע שסימן בנפשו את היכולת ליהנות מתחושות: נועם עילאי, רוגע, חמימות, שלווה, שובע, ביטחון ואושר.

שם התואר טוב חוזר ארבע פעמים בשתי שורות. המציאות כה טובה, שהיא מעוררת תחושת חוסר אמון וחשש מפני הבאות. שמחת הלב מתעתעת כי היא יכולה לחלוף, החרדה מתלווה כבת לוויה לאהבה. התשוקה והשפע שבכוחם ליצור יש, יכולים בה בעת להיפסק וליצור אין וריקנות גדולה. כי לא אוכל האמן. לא מאמין / כי כל זה בחלקי נפל וכי / אני ראוי. האם אכן אמין / הוא הגוף? או יתהפך? הכי.

המשורר אוהב, ובו בזמן פוחד שאהבתו תלך.

עונג מגע השדיים הוא מקור השראה וערגה לרפלקס המציצה, שנותר ער במסתרי התת-מודע של כל ילוד אישה. השדיים שופעי הבשר, לדידו של המשורר, הם כפתורי אלוהות, מקור החיים של הוולד החדש. המשורר נזכר, מצייר, ממציא, מוצא ומגלה מישהי, שפורצת ממעמקי התת-מודע כארכיטיפ של איזו ארוטיקה נשית מגוננת. שדי אישה הם איבר ארוטי לא פחות מאשר איבר הנקה. מאז העת העתיקה אפיינה את השד דו-משמעות זו. השד הטהור, הקדוש והמזין לעומת השד הארוטי, המפתה לתאוות בשרים. שלונסקי אסר מלחמה על השימוש במילה שדיים והחליף אותה ב"חזה". ב"הכניסני תחת כנפך, ויהי חיקך מקלט ראשי, קן-תפלותי הנדחות", של ביאליק, שדיים הם חיק שעליו ניתן להתרפק. מצד אחד, השימוש המפורש במילה שדיים מסמן שובבות פוסט-פוריטנית. מצד שני, המשורר רואה בהם כפתורי אלוהות, מקורות השפעה, מעין המים החיים, מקור שפע ותם, אותם תיאורים המתלווים לאלות המזרח הקדום.

בשיר ל. (עמ' 40) המשורר נזכר באישה שאהב "כה באופן חד-פעמי". האהבה חלפה, אך משאירה בלבו געגועים. הגעגועים עצמם